

403 *Denne er dagen, som Herren har gjort*

598 *O Gud, du ved og kender*

761 *Den klare sol går ned*

321 *O kristelighed*

208 *Skriv dig, Jesus, på mit hjerte*

375 *Alt står i Guds faderhånd*

*Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:* Da Jesus var kommet ned fra bjerget, fulgte store folkeskarer ham. Og se, en spedalsk kom og kastede sig ned for ham og sagde: »Herre, hvis du vil, kan du gøre mig ren.« Jesus rakte hånden ud, rørte ved ham og sagde: »Jeg vil, bliv ren!« Og straks blev han rensset for sin spedalskhed. Men Jesus sagde til ham: »Se til, at du ikke siger det til nogen; men gå hen og bliv undersøgt af præsten, og bring den offergave, Moses har fastsat, som et vidnesbyrd for dem.« Da Jesus gik ind i Kapernaum, kom en officer hen og bad ham: »Herre, min tjener ligger lammet derhjemme og lider forfærdeligt.« Han sagde til ham: »Jeg vil komme og helbrede ham.« Men officeren sagde: »Herre, jeg er for ringe til, at du går ind under mit tag. Men sig blot et ord, så vil min tjener blive helbredt. Jeg er jo selv en mand under kommando og har soldater under mig. Siger jeg til én: Gå! så går han, og til en anden: Kom! så kommer han, og til min tjener: Gør det og det! så gør han det.« Da Jesus hørte det, undrede han sig og sagde til dem, der fulgte ham: »Sandelig siger jeg jer: Så stor en tro har jeg ikke fundet hos nogen i Israel. Jeg siger jer: Mange skal komme fra øst og vest og sidde til bords med Abraham og Isak og Jakob i Himmeriget, men Rigets egne børn skal kastes ud i mørket udenfor. Dér skal der være gråd og tænderskæren.« Men til officeren sagde Jesus: »Gå, det skal ske dig, som du troede!« Og hans tjener blev helbredt i samme time. Matthæusevangeliet 8,1-13

Hvad skal der blive af pacifismen? Altså af den holdning, at krig må afvises som middel til at løse enhver konflikt. Det er jo en holdning, som de fleste af os er vokset op med. Og det frække svar er selvfølgelig, at det er uendeligt nemt at være pacifist, når man intet har på spil. Sådan har det føltes siden afslutningen af 2. verdenskrig. I hvert fald herhjemme, hvor landet ikke har været besat i snart 80 år. Pacifismen er vokset frem i vores bevidsthed, heldigvis. Det er blevet den altovervejende fortælling om hvem vi er: vi kalder os roligans,

vi rejser frit i hele verden – for krig er noget, der var engang. Krigen, som 2. verdenskrig bare er blevet kaldt, som om det var historiens eneste. Krig blev noget historisk; den levede for det meste i minderne og på museum blandt kustoder og krigshistorikere. Men nu er den her altså igen i en eller anden udformning, krigen, for ikke at tale i flertal, om *krigene*. Så hvad skal der blive af pacifismen, når alle taler om oprustning?

Det enkle svar er nok, at pacifismen vil bølge frem og tilbage på samme måde som den altid har gjort. Der vil komme tider, hvor alle vil gå rundt og kalde sig pacifister, og hvor man vil hævde at kristendommen er en pacifistisk bevægelse. Omvendt vil der komme tider, hvor ingen kunne drømme om at gøre det. Med søndagens evangelietekst er det derfor oplagt at stille spørgsmålet: Var Jesus pacifist? Og giver det mening at tale om en kristen pacifisme?

I Matthæusevangeliets kapitel 8 hører vi, at Jesus netop er kommet ned fra et bjerg. Det bjerg, hvor han har holdt den såkaldte Bjergprædiken. Hvor Jesus har vendt den jødiske tro på hovedet ved at gentænke den på menneskesønnens betingelser, og på næstekærlighedens. Man kan ikke elske Gud uden samtidig at elske sin næste. På bjerget lærer Jesus sine disciple Fadervor – og så har han lært dem om saligprisningerne. Hvor han priser de sørgende og de fattige i ånden og alle de andre, der ikke længere skal gå rundt og være ved siden af sig selv. I stedet må de finde sig selv og deres salighed, lige der hvor de er, i fællesskab med Jesus. Og så er det altså her han berører det med freden. Et skriftsted som ofte bliver trukket frem i forsvaret for den kristne pacifisme, lyder: *Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn*. Guds børn er altså de fredsstiftende, siger Jesus selv. Tankegangen må derfor være, at ethvert engagement i en krig aldrig kan føre til salighed. Men er det nu så simpelt?

Pacifismen har bølget frem og tilbage, og det gør den også i Matthæusevangeliet. Kort efter den mindre bjergbestigning, ved bunden af bjerget, møder Jesus to fremmede mennesker, to hedninge, som har opsøgt ham fordi der er noget grueligt galt. Den ene er spedalsk, den anden er en officer, hvis tjener er syg. Det interessante er her, at ingen af de to møder fordømmelse fra Jesus, heller ikke officeren, selvom han er selve billedet på krig og voldelig magtanvendelse. Officeren, der fører sine soldater ind i blodige kampe, som står i et kommandoforhold og som måske har et helt kompagni under sig. På flere hundrede mand.

Da de er kommet ind i Kapernaum, kommer officeren altså hen og beder Jesus om ikke han vil hjælpe officerens tjener, der ligger derhjemme og pines så forfærdeligt. Her kunne Jesus jo godt have sendt officeren på porten og givet ham en lektion i den etik, han lige har stået op på bjerget og udfoldet: *Det har du bare rigtig godt af, kaptajn eller oberst eller hvad du nu er, for du er selv i en branche, hvor du piner mennesker noget så forfærdeligt. Du kan komme tilbage, når du har aflagt din uniform og dit beskidte soldater-arbejde. Og så kan du i øvrigt vende den ene kind til, og så den anden, og så kan vi snakke om helbredelse af din tjener bagefter.*

Men sådan forholder det sig ikke. Slet ikke, endda. Jesus imødekommer officerens bøn med det samme, og bliver imponeret over officerens tro. Det *havde* ellers været oplagt at afvise ham, men officeren har en tro på, at Jesus har magten til at ændre på godt og ondt. Officeren har nok allerede haft gode mænd på sagen, læger og eksperter, men intet har virket.

Og det er i virkeligheden paradokset her, for officeren er almindeligvis et billede på magten. Nu bliver han så billedet på afmagten. Det er i grunden fortællingen om ethvert menneske, og grunden til at vi overhovedet folder vores hænder og beder til Gud. I håbet om, at Gud må være til stede i vores afmagt, uanset hvor stor jordisk magt vi så måtte have.

Fordi der findes steder i os, som kun Gud kan kende. Det gælder også soldaten. Det gælder dem som vi har givet voldsmonopolet, det gælder politimanden, dommeren, politikeren. Ingen af dem afvises af Jesus, og vi hører ligefrem at vi skal bede for vores fjender. Og det *er* jo en måde at se det med pacifismen på. Havde disse mennesker været uønskede, havde Jesus aldrig taget dem til sig og helbredt dem. Spørgsmålet om Jesus og krigen har været diskuteret gennem det meste af kirkens historie. For kan en soldat overhovedet kalde sig kristen? Hvis man i sit arbejde risikerer at bryde det femte bud, om ikke at slå ihjel? Oldkirkens teologer havde også en holdning til det spørgsmål, men ikke overraskende var den holdning afhængig af det aktuelle trusselniveau. I middelalderen udviklede det sig til regler for en 'retfærdig krig'.

Ideelt set var det bedst altid at vende den anden kind. Og at følge de ord, som Jesus siger til Simon Peter ved tilfangetagelsen i Gethsemane: *"Stik dit sværd i skeden! For alle, der griber til sværd, skal falde for sværd."* Men hvad så med vores næste? Hvad gør vi når vi

oplever andre blive udsat for vold? Det er jo i virkeligheden der problemet opstår.

En ældre præstekollega skrev engang: *Vend din kind til betyder ikke: vend din næstes kind til.* Budskabet var her, at én ting er at vende sin egen kind til. Det bestræber vi os dagligt på, fordi det er det rigtige at gøre. Men hvad med vores næstes kind? Når volden overgår andre mennesker, kalder det på et ansvar i os. Ingen kan være tjent med, at vi bare står og ser til, imens uskyldige må lide. Det har vi efterhånden lært. Soldaten og politimanden er bevæbnet, fordi omstændighederne kan kræve, at de skal passe på andre mennesker. Af hensyn til min næstes kind.

Man kunne selvfølgelig forkaste alt dette og insistere på den absolutte pacifisme. Man kunne plukke en favnfuld asters eller roser og marchere ud til fronten. Og gøre som ved en anti-Vietnam-demonstration i 1967 i USA, hvor studerende satte blomster i soldaternes geværløb. På bagkanten af den såkaldte *summer of love*, hvor pacifismen blev født på ny. Dengang skete der et skred i verden, og det skred varede næsten 60 år. Om mon ikke den slags skred kommer igen? Pacifismen er tavs i øjeblikket, og der måske ligefrem et hul i fredsmarkedet.

I kristendommen er der altså en balancegang mellem to onder: på den ene side pacifismen der afvæbner, og på den anden side militarismen, der opruster. Begge dele fører, så vidt vi kan se, til krig. Og det er noget af en balancegang. I praksis betyder det, at vi som kristne må undgå at forfalde til den slags pacifisme som fører til selvfed moralisme.

Samtidig skal kirken undgå at tegne alle mulige fjendebilleder. Ellers puste til ilden. Det kunne for eksempel være af politikere vi ikke er enige med, og som man hurtigt kunne stille sig op og prædike ret imod. Som en amerikansk biskop forleden gjorde, da hun havde USA's nye præsident som kirkegænger. Det var enormt modigt, og dybt forståeligt. Det var en historisk begivenhed, for biskoppen sagde det som mange tænkte, men man må spørge sig selv om det var forkyndelse af Guds rige. Eller om det var en politisering af kirken.

Det må vi altid overveje. Om det vi gør, er forkyndelse af Guds rige eller en udbasunerung af egne holdninger. Det som kirken er sat i verden for, er at forkynde Guds rige i verden. Et rige, hvor officeren og den spedalske, politikerens og den hjemløse, munken og den

tvivlende, alle bærer rundt på samme gudgivne forudsætning. At mennesket er Guds, og at det er værdigt og villet, ikke altid blandt mennesker, men altid hos Gud.

I krig, men også i fred, er det kirkens opgave at forkynde den dom, der på korset er afsagt over vores frygt og forfængelighed. Og vi skal se på Guds fred, der overgår enhver forstand. Begge dele findes ét sted, og kan kun findes et sted, nemlig i Jesus Kristus.

Paradoksalt nok er volden bare det eneste, der kan holde fred i verden som den ser ud lige nu. Vi opruster og taler anderledes alvorligt om fremtiden. Men vi må blive ved med at tro på, at Gud også virker i sværdet, selvom det virker absurd. Ikke for krigens skyld, men for fredens skyld. Ikke for pacifismens eller militarismens skyld, men for at Guds rige efterhånden må komme til syne iblandt os.

Og derfor kan vi sige: *Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen*